

Tipus de texts

Alfons Rovira

Novembre 2016

Contents

Prefaci	4
Unitat 0. Tipologia Textual	5
0. Definicions	5
1. Textos dels mitjans de comunicació	6
2. Text Dialogat	7

a. La conversa	7
b. Les entrevistes	7
c. El diàleg literari	8
1. Drama	8
2. Comèdia	8
3. Tragèdia	8
3. Text Narratiu	9
a. La novel·la	9
b. El còmic	10
c. L'auca	10
d. La rondalla i el conte	11
4. Text Descriptiu	13
a. El retrat	14
b. Descripcions d'espais i llocs	14
5. Text Predictiu	15
6. Text Expositiu	16

a. Carta informal i carta formal	17
b. Correu electrònic	17
c. Missatgeria instantània	18
d. El blog	18
7. Text publicitari	20
8. Text Instructiu	21
9. Text Poètic	23
10. Text Argumentatiu	25

Prefaci

Aquest contingut ha estat recopilat per facilitar l'estudi i l'assimilació del mateix.

Unitat 0. Tipologia Textual

0. Definicions

El **text** és la **unitat màxim de comunicació** que transmet un **missatge** amb sentit **complet** ja siga de manera **oral** o per **escrit**.

Els **textos** poden ser **escrits** i **orals**.

Tipus de text:

- Dialogat
- Narratiu
- Descriptiu
- Expositiu
- Argumentatiu
- Instructiu
- Predictiu
- Poètic

1. Textos dels mitjans de comunicació

Tipus:

- **Publicitaris:** Són breus, reforçats per imatges o música. Busquen crear impacte. Utilitzen oracions imperatives curtes.
- **Periodístics:** Són la notícia, la crònica, l'article i l'estrevista.
- **Informatius:** Són impersonals, busquen transmetre informació de manera clara.

Parts:

- **Títol:** Frase breu en lloc destacat.
- **Subtítol o entradeta:** Idea important que no aparèix al títol.
- **Cos de la notícia:** Desenvolupament detallat de la informació.

Poden emprar:

- **Recursos gràfics**
- **Recursos sonors**

2. Text Dialogat

Un **text dialogat** és un **intercanvi de missatges** orals o escrits **produïts per dues o tres persones**. Les persones que hi intervenen –emissor i receptor– reben el nom d'**interlocutors**. Els interlocutors van alternant la seua funció, cosa que no sol passar en altres tipus de textos.

Els textos dialogats poden ser **planificats** o **espontanis**.

Tipus de textos dialogats: la conversa, el diàleg i l'entrevista.

a. La conversa

Característiques:

- Comença amb una **salutació**.
- Es va construint de manera **espontània**.
- S'usen **oracions simples** i **vocabulari quotidià**.
- Hi poden aparèixer **oracions inacabades**, és important l'**entonació** i la **gestualització**.

b. Les entrevistes

Les **entrevistes** són **intercanvis de preguntes i respostes**.

c. El diàleg literari

El **teatre** és un gènere format per textos pensats perquè uns actors parlen en estil directe.

També ens podem trobar **diàlegs narratius** en les narracions

Tipus de teatre: drama, comèdia i tragèdia.

1. Drama

Al **drama** la situació inicial és complexa, el protagonista s'ha enfrontar amb conflictes difícils, però al final no és tràgic.

2. Comèdia

Les **comèdies** són peces en què hi ha des del principi un to optimista.

3. Tragèdia

Les **tragèdies** són obres en les què el protagonista s'enfronta a problemes que no es poden solucionar, i per tant el final és sempre trist i desesperat, i la mort es fa present.

3. Text Narratiu

Narrar és explicar històries.

La narrativa, generalment, s'**escriu** en **prosa**.

Tipus de textos narratius: la novel·la, el còmic, l'auca,

a. La novel·la

La **novel·la** és una **narració**.

- Novel·la d'amor.
- Novel·la d'aventures.
- Novel·la de ciència-ficció.
- Novel·la d'aventures.
- Novel·la de guerra.
- Novel·la històrica.
- Novel·la de detectius.

Elements principals de la novel·la:

- El **tema**: **Assumpte** central al voltant del qual gira el relat.
- La **història**: **Fragment temporal** que abraça el relat.
- La **trama**: Narració on es conta només **una part** dels fets.
- El **temps**: Narració que abraça un fragment **temporal**, pot ser linial o anar avant i arrere.
- L'**espai**: Lloc on esdevé la història.
- El **narrador**: **Veu** que conta la història.

b. El còmic

Pot tractar qualsevol tema amb text i dibuixos. Consta de **bafarades** (el que diuen els personatges) i **cartutxos** (requadres amb explicacions al marge).

c. L'auca

Sol tractar sobre un tema tradicional.

El text principal sol ser un **redolí**, rima fàcil de dos versos.

d. La rondalla i el conte

Característiques comuns:

- Són **breus**.
- La **trama** és **senzilla**.
- Hi ha **pocs personatges**.

Estructura:

1. Plantejament
2. Nus
3. Desenllaç

Característiques	Rondalla	Conte
Autor	Anònim	Conegut
Escrit en	Tercera persona	Primera o tercera persona
Situacions	Fictícies	Reals
Temps	Indeterminat	Fixat o present
Destinada	Entreteniment	D'infants i d'altres tipus
Intenció	Moralitzadora	No necessàriament moralitzadora
Començament i tancament	Fòrmules fixes	No té fòrmules fixes

4. Text Descriptiu

Un **text descriptiu** explica **com és** algú o alguna cosa.

Estructura:

1. **Tema:** Es presenta allò que es vol descriure.
2. **Expansió:** Se'n diuen les característiques.

Les descripcions poden ser:

- **Objectives:** Representen dades comprovables.
- **Subjectives:** Les dades són apreciacions que depenen del punt de vista de qui escriu.

Recursos lingüístics que solem trobar:

- Abundància d'**adjectius**.
- Ús d'oracions amb verbs **copulatiu** i **atributs**.
- Ús de **comparacions**.

Tipus de text descriptiu: el retrat.

a. El retrat

Un **retrat** és un text on es diuen **qualitats** i **característiques** d'una persona.

Les **característiques** poden ser:

- **Físiques:** Fan referència a l'apariència externa.
- **Psicològiques:** Personalitat de l'individu descrit.

b. Descripcions d'espais i llocs

El **text** descriptiu explica com és algú o alguna cosa i sol tenir una estructura dividida en dues parts: el **tema** i l'**expansió**, que és el desenvolupament del tema.

La **descripció** potser **general** o **detallada**.

En quant a les **característiques lingüístiques**:

- Abundància d'**adjectius qualificatius**.
- Oracions **copulatives**.
- Oracions **impersonals**.
- **Enumeracions**.
- **Adverbis**.

5. Text Predictiu

Els **textos predictius** ens **informen sobre una situació futura**.

Hi ha prediccions que descansen en **plantejaments científics** o en **supersticions o creences sense cap base científica**.

Característiques:

- **Brevetat.**
- Ús del temps verbals en **futur** i en **condicional**.
- Ús dels **adverbis** i **locucions adverbials de possibilitat i probabilitat** (segurament, potser, quasi seguir, tal vegada).
- Gràfics en les prediccions meteorològiques.

6. Text Expositiu

Un **text expositiu** pretén **fer comprendre alguna cosa**. Intenta transmetre coneixement perquè el receptor s'informe d'una matèria determinada. Per tant, qui l'escriu ha d'intentar que siga senzill, clar, ordenat i objectiu.

Els podem classificar en **textos especialitzats** i **textos divulgatius**.

Característiques:

1. Les **informacions** han d'ésser **objectives** i **reals**.
2. Els **textos** estaran escrits en **tercera persona**.
3. Els **substantius** i els **verbs** s'usaran de forma **clara, ordenada i precisa**.
4. Els **adjectius** han de ser neutres.
5. Abundància de **connectors**.
6. **Organitzat**.
7. **Presentació** amb **introducció** i **objectius**.
8. **Desenvolupament**: informació detallada.
9. **Conclusió**: S'hi fa un resum.

Tipus: cartes personals, cartes formals, correu electrònic.

a. Carta informal i carta formal

Característiques de les cartes:

- Població i data.
- Salutació.
- Cos de la carta.
- Comiat.
- Signatura.
- Postdata.

b. Correu electrònic

El **correu electrònic** és un sistema que permet **redactar, enviar i rebre missatges** utilitzant sistemes de **comunicació electrònica**.

Parts:

1. Capçalera

- **De:** Direcció de correu electrònic de l'emissor.

- **Per a:** Correu del receptor. Sovint trobem CC (amb còpia) i CCO (amb còpia oculta).
- **Assumpte:** Tema del missatge.
- **Data:** Hora, dia i data local.

2. Cos

c. Missatgeria instantània

La **missatgeria instantània** és un sistema que permet intercanviar missatges entre dues o més persones **en temps real**, utilitzant Internet.

d. El blog

Un **blog** és un lloc web on es recopilen cronològicament articles d'un o diversos autors.

La **finalitat** última dels blogs és posar a l'abast de tots eines, recursos i activitats.

Parts:

- Capçalera.
- Barra de menú lateral.

- Espai principal on apareixen els articles o entrades del blog.

Una **entrada** (post en inglés) és la informació publicada pels administradors. Sol tenir aquestes parts:

1. **Títol**
2. **Cos:** Text on es poden afegir imatges, vídeos i arxius sonors.
3. **Etiquetes** per classificar i localitzar ràpidament el contingut.

7. Text publicitari

La **publicitat** intenta posar informació a l'abast de molta gent, i, alhora, influir en la conducta i els hàbits de consum dels destinataris.

Característiques:

- Brevetat.
- Depenent del suport solen anar amb una fotografia.

Formats:

- **Espot:** Remarca els avantatges amb 20-40 segons.
- **Falca radiofònica:** Missatge curt amb suport sonor.
- **Cartell:** El més important és la imatge. S'inclou informació important.
- **Tanca publicitària:** Cartell de grans dimensions.
- **Fullet a mà:** Fullet de mida reduïda amb informació essencial però més detallada.

8. Text Instructiu

Un **text instructiu** té com a objectiu donar instruccions, és a dir, explicar de forma clara com s'ha de fer alguna cosa.

Característiques:

1. Ha d'estar escrit de manera organitzada.
2. Els passos són curts i senzills.
3. El text ha de ser objectiu i precís.

Parts:

1. Descripció
2. Funcionament
3. Advertiments

Característiques lingüístiques:

1. Presència de marques tipogràfiques: punts, guions, lletres, nombres, colors.
2. Modalitat oracional predominant: imperativa.

3. Temps verbals: imperatiu, perífrasis d'obligació (heu de).
4. Ús de tecnicismes i lèxic especialitzat.
5. Presència de connectors.

9. Text Poètic

El **metre** és el nombre i la disposició de les síl·labes en cada vers.

El **ritme** és el compàs del poema, creat, sobretot pel metre i la distribució de síl·labes tòniques i àtones.

La **rima** és la repetició total o parcial de sons a partir de l'última vocal tònica del vers.

Es poden donar les següents tipus de rima:

- a. **Consonant**: Coincideixen tots els son a partir de l'última vocal.
- b. **Assonant**: Coincideixen només les vocals a partir de l'última vocal tònica.

A l'hora de comptar els versos:

- Sinalefa
- Elisió

Els versos s'agrupen en estrofes:

- **Verapariats**: Versos que no rimen.
- **Tercet**: Tres versos.

- **Quartet:** Quatre versos.
- **Cobla (o octava):** Estrofa de huit versos.
- **Romanç:** Composició d'un nombre indeterminat de versos.
- **Sonet:** Composició de catorze versos.

10. Text Argumentatiu

Un **text argumentatiu** serveix per a **exposar punts de vista i opinions** de manera raonada lògica. La seua finalitat és convèncer algú que no té una opinió formada sobre el tema tractat, o en té una diferent de la nostra. Per poder-lo convèncer hem d'elaborar un bon text tant en fons com en forma.

Pel que fa al que diguem hem de donar raons certes i ben fonamentades. Les nostres argumentacions s'han de basar sobre judicis de fet, és a dir, afirmacions que es puguin demostrar i siguen difícils de rebatre.

Quan a la manera com ho diem, els textos argumentatius tenen una estructura bastant fixa. És aquesta:

- a. **Exposició:** Es planteja el tema general i el nostre punt de vista sobre l'assumpte.
- b. **Demostració:** Es presenten els arguments que donen suport a l'opinió que defensen i que rebaten les idees contràries.
- c. **Conclusió:** s'exposen de manera resumida i clara els elements més importants.

Les característiques lingüístiques dels textos argumentatius són:

- a. Els verbs tenen relació **causa-efecte**.
- b. Presència de **connectors**.

c. Presència de **marques d'ordre**.

Recursos per a construir textos argumentatius:

1. Fem servir **interrogacions retòriques**.
 2. Utilitzar l'**ironia**.
 3. **Repetir els arguments** importants.
 4. Posar de manifest **valors comparits**.
 5. Usar **citacions** d'autoritat.
-

Textos contrets

- El discurs oral
- La carta
- El correu electrònic
- L'agenda
- La notícia
- El còmic

- La rondalla
- El retrat
- El text literari
- El diàleg
- La dramatització
- L'horòscop
- El treball acadèmic
- La publicitat
- El blog
- La recepta
- La predicció
- La dramatització
- La recitació
- L'argumentació